

SEMINARI GEOCRÍTICA: ESTRATÈGIES I CONFLICTES EN EL PORT I EL FRONT MARÍTIM DE BARCELONA

Barcelona, 18 de juny del 2013

Facultat de Geografia i Història, Universitat de Barcelona
Carrer Montalegre 6, 08001
Sala Gran, 4ª planta

A Barcelona, el mar és un dels principals elements d'identitat. La relació que s'ha establert entre la ciutat i el port ha canviat en el temps i ha recreat la seva ribera.

La franja marítima conté un important patrimoni com a resultat de l'evolució de la ciutat. És un espai de memòria, història i referència cultural.

El port de Barcelona, que des de mitjan segle passat es va anar desplaçant de la seva localització històrica, va prendre un caire important en el seu rol ciutadà a partir de les reformes urbanes realitzades a finals dels anys 80 i amb motiu dels Jocs Olímpics. El principal objectiu de transformació va ser *obrir la ciutat al mar*. No obstant això, aquest objectiu es troba avui en perill.

Actualment existeixen diversos projectes que pretenen continuar la urbanització del sòl portuari, eludint la Llei de Costes vigent, així com del sòl urbà, pressionant per canviar els plans d'ús i urbanístics dels barris immediats, per instal·lar-hi equipament hotelier.

Els impactes directes d'aquests projectes sobre el teixit urbà, social i cultural, són nombrosos i més encara l'impacte sobre la forma d'operar a la ciutat i el model de turisme i de desenvolupament que es proposa.

Davant d'aquesta situació, posem a l'abast dels ciutadans la documentació dels projectes, els seus principals conflictes i referències per ampliar la informació, així com la seva relació amb la pèrdua del patrimoni, entès aquest últim no només com un bé immoble, sinó com una referència cultural que atorga identitat i memòria a Barcelona.

Aquest seminari, que convoca les persones compromeses amb la ciutat, pretén aportar arguments que afavoreixin la presa de consciència i el debat públic sobre el futur que desitgem per a Barcelona i construir una visió integradora que retorni definitivament el mar a la ciutat, amb un port ciutadà on el gaudi del paisatge no sigui privatiu.

El programa del seminari es desenvoluparà en un dia de debat a l'entorn de quatre grans temes i una sessió de tancament en què es plantejaran propostes.

Associades al Seminari, s'han organitzat una sèrie **d'activitats** per conèixer i difondre les dinàmiques i el patrimoni del Port.

Coordinadores:

Maricarmen Tapia i Mercè Tatjer

Comitè organitzador:

Jerónimo Bouza

Emanuela Bove

Horacio Capel

Vicenç Casals

Théophile Legoupil

Comitè Assessor:

Àngels Alió, UB

Manuel Delgado, UB

Nadia Fava, UdG

Francesc Magrinyà, UPC

Nadja Monnet, UAB

Javier Moreno, UPC

MariaCruz Santos, SOS Monuments

Salvador Tarragó, UPC

SEMINARI GEOCRÍTICA: ESTRATÈGIES I CONFLICTES EN EL PORT I EL FRONT MARÍTIM DE BARCELONA

Barcelona, 18 de juny de 2013.

PROGRAMA

Dimarts 18 de juny

9.:00 hores: Inscripció

9:30 hores: **Benvinguda**

Horacio Capel, Universitat de Barcelona
Lluís Rabell, president de la FAVB
Maria Cruz Santos, presidenta de SOS Monuments
Maricarmen Tapia i **Mercè Tatjer**, coordinadores del Seminari

10:00 - 11:00 hores

CIUTAT PORT, QUINA BARCELONA VOLEM

A partir dels grans projectes de nova edificació proposats, s'obrirà el debat sobre la relació que volem establir entre el mar i la ciutat i les formes d'operar en el desenvolupament urbà.

Projectes de referència: Marina Prat Vermell, Barcelona Zona d'Innovació, Nou Barri el Morrot, Revitalització del Paral·lel, Modificació del Pla d'Usos de Ciutat Vella.

Participants:

Oriol Granados, president del Centre d'Estudis de Montjuïc
José Luis Oyón, doctor arquitecte, professor ETSAV, UPC
Xavier Theros, antropòleg i historiador urbà, poeta
Un representant de Repensar Poble Sec - Assemblea de Barri del Poble Sec

Moderadora:

Emanuela Bove, arquitecta, Observatori d'Antropologia del conflicte urbà, UB

11:00 - 11:30 Debat i propostes.

11:30 -12:00 Descans

12:00 - 13:00 hores

IDENTITAT, PATRIMONI I TURISME.

El projecte de *Modificació del Pla d'Usos de Ciutat Vella* pretén actuar sobre àrees amb una forta empena cultural, per convertir-les en àrees d'equipament turístic i hotelier; la qual cosa ens obliga a reflexionar sobre com resguardar i equilibrar el desenvolupament turístic amb les necessitats de la ciutat.

Àrees de referència: Conjunt monument a Colom, Franja Passeig Colom, Marina Port Vell.

Participants:

Fernando Álvarez, director del Master de Restauració de Monuments, UPC
Vicenç Casals, doctor geògraf, professor UB
Itziar González, arquitecte i ex-regidora del districte de Ciutat Vella
Daniele Porretta, arquitecte, Col·lectiu Accions Urbanes i Arxiu Crític del Model Barcelona (UPC-ETSAB)

Moderadora:

Maricarmen Tapia, arquitecta, doctora en Urbanisme

13:00 - 13:30 Debat i propostes.

16:30 - 17:30 hores

LA CIUTAT PER A QUI? USOS, INVERSORS I CIUTADANS

La reconversió d'edificis públics i privats com a estratègia d'inversió immobiliària o desenvolupament hotel·ler posa de manifest la necessitat d'un equilibri entre les activitats a la ciutat, les formes de viure-la i el rol de les institucions públiques en el fer ciutat.

Àrees de referència: Conjunt Pla de Palau, Porxos d'en Xifrà, Avinguda Marquès de l'Argentera - Estació de França

Participants:

Horacio Capel, Universitat de Barcelona

María Màs, de l'Associació de Veïns del Casc Antic

Josep Maria Montaner, catedràtic ETSAB, UPC

Javier Moreno, doctor en Ciència i Enginyeria Nàutica

Moderadora:

Maricarmen Tapia, arquitecta, doctora en Urbanisme

17:30 - 18:00 Debat i propostes.

18:00 - 18:30 Descans

18:30 - 19:30 hores

PORT, CIUTAT I CIUTADANIA

Els projectes realitzats, com l'hotel Vela, i els projectes de transformació per a activitats privades i de luxe, com la reforma del Port Vell, el projecte Nova Bocana, la reforma del Moll de pescadors, i l'impacte d'aquests projectes en el teixit social del barri de la Barceloneta, fan necessària la sutura de la dicotomia oberta entre la ciutat, el port i els seus ciutadans.

Participants:

Jordi Borja, doctor geògraf i urbanista, professor UOC

Horacio Espeche, de l'Assemblea Portuària Veïnal (APV)

Francesc Magrinyà, doctor enginyer i professor UPC

Josep Maria Vilanova, doctor arquitecte, professor ETSAB, UPC

Moderadora:

Mercè Tatjer, geògrafa, catedràtica UB

19:30 - 21:00

DE L'EXPERIÈNCIA A LES PROPOSTES

Debat obert, a càrrec de

Salvador Claròs, president de l'Associació de Veïns del Poble Nou **Daniel Jiménez**, doctor en Dret

Francisco Marín, portaveu de l'associació BISAUCII, de Sant Adrià de Besòs